

ELEKTRIJADA 2011 – Analiza EES-a

Napomena: Na zadatke odgovoriti zaokruživanjem jednog od ponuđenih odgovora. Tačan odgovor donosi navedeni broj poena za taj zadatak, a netačan – 25 % od datog broja poena. Zaokružen odgovor “ne znam” ne donosi negativne poene. Ako je zaokruženo više od jednog odgovora, odgovor će se smatrati netačnim. Uz ovaj list predati i listove na kojima su rađeni zadaci.

1. (5 poena) Dat je regulacioni transformator prenosnog odnosa:

$$m_T = \frac{110 \pm 10 \times 1,5\% \text{ kV}}{36,75 \text{ kV}}$$

Koliki je stvarni prenosni odnos ako je položaj regulacionog otepa $n=+3$. Zaokružiti odgovor.

- $m_T=3,128$.
- $m_T=3$.
- $m_T=1,045$.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

2. (5 poena) Kolika je potrebna snaga otočne kompenzacije, računata u odnosu na prividnu snagu potrošnje S_p ($S_p=P_p+jQ_p$) ako se želi poboljšati $\cos\varphi$ sa 0,8 na 0,95. Zaokružiti odgovor.

- $Q_c=0,4213S_p$.
- $Q_c=0,562S_p$.
- $Q_c=0,377S_p$.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

3. (8 poena) Dati su podaci za vod nominalnog napona 220 kV i frekvencije 50 Hz:

$$\begin{aligned} r_v &= 0,125 \Omega/\text{km}; & x_v &= 0,4 \Omega/\text{km}; \\ g_v &= 0,1 \cdot 10^{-6} \text{ S}/\text{km}; & c_v &= 9 \cdot 10^{-9} \text{ F}/\text{km}; \\ L_v &= 100 \text{ km}. \end{aligned}$$

Izračunati faznu konstantu voda. Zaokružiti odgovor.

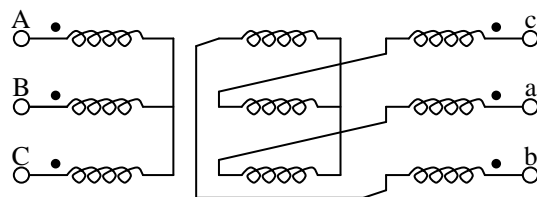
- $\beta = 1,288 \text{ rad}/\text{km}$.
- $\beta = 0,059 \text{ }^\circ/\text{km}$.
- $\beta = 1,0732 \cdot 10^{-3} \text{ rad}/\text{km}$.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

4. (8 poena) Na natpisnoj pločici transformatora dati su sledeći podaci:

$S_n=40 \text{ MVA}$; $U_{n1}=110 \text{ kV}$; $U_{n2}=36,75 \text{ kV}$; $u_{ks}=5 \%$; $P_{\text{Cun}}=250 \text{ kW}$. Izračunati osnovne parametre ovog transformatora svedene na napon primara. Zaokružiti odgovor.

- $\underline{Z}_T = (1,89 + j15,125) \Omega$
- $\underline{Z}_T = (1,89 + j15,006) \Omega$.
- $\underline{Z}_T = (0,756 + j15,125) \Omega$.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

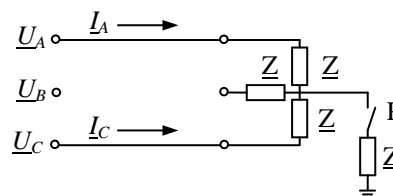
5. (10 poena) Za spregu dvonamotajnog transformatora Yz prikazanu na slici odrediti sprežni broj.

Zaokružiti odgovor:

- 3
- 5
- 11
- Nijedan od ponuđenih
- Ne znam.

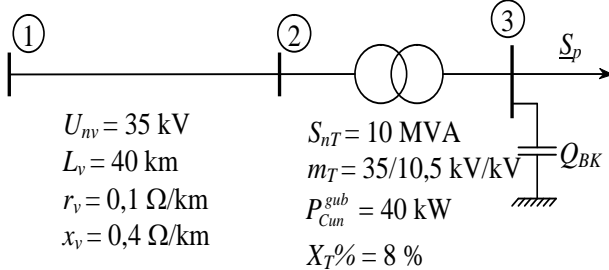
6. (10 poena) Odrediti odnos napona zvezdišta potrošača sa slike sa otvorenim i zatvorenim prekidačem P.

Zaokružiti odgovor:

- 2
- 1
- 1,5
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

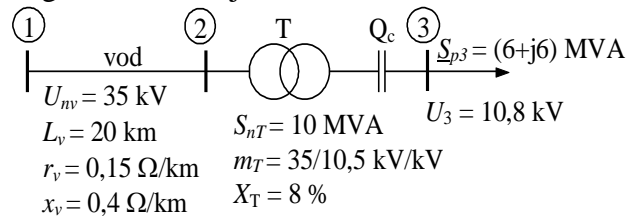
7. (12 poena) U sistemu na slici moduo napona na sabirnicama 1 je konstantan i iznosi $U_1 = 37$ kV. Snaga potrošnje na sabirnicama 3 je $\underline{S}_p = (5 + j3)$ MVA. Odrediti napon na sabirnicama 3 ako se na njih priključi otočna kondenzatorska baterija nominalne snage $Q_{BK} = 2$ Mvar (pri $U_{nBK} = 10$ kV). U proračunu zanemariti poprečnu komponentu pada napona.

Zaokružiti odgovor:

- $U_3 = 10,765$ kV.
- $U_3 = 10,69$ kV.
- $U_3 = 10,51$ kV.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

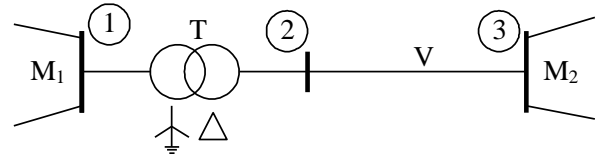
8. (12 poena) U sistemu na slici moduo napona na sabirnicama 1 je konstantan i iznosi $U_1 = 36$ kV. Za zadato radno stanje odrediti snagu redne baterije kondenzatora.

Zaokružiti odgovor:

- $Q_c = 5,586$ Mvar.
- $Q_c = 0,989$ Mvar.
- $Q_c = 1,16$ Mvar.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

9. (15 poena) U EES-u na slici na sabirnicama 2 desio se jednofazni kratki spoj posredstvom impedanse kvara $\underline{Z}_f = 6 \Omega$. Odrediti struju kvara. Napon pre kvara na mestu kvara je $U_{f2}^{pk} = 220 / \sqrt{3}$ kV.

M_1 : $S_{3kz} = 12000$ MVA pri $U_{M1} = 400$ kV

$$X_{iM1} = X_{dM1}; X_{oM1} = 2X_{dM1}$$

T: $S_{nT} = 300$ MVA; $m_T = 400/231$ kV/kV; $x_T = 12\%$

V: $L_v = 120$ km; $x_v = 0,4 \Omega/\text{km}$; $x_{ov} = 3x_v$;

M_2 : $S_{3kz} = 7500$ MVA pri $U_{M2} = 210$ kV

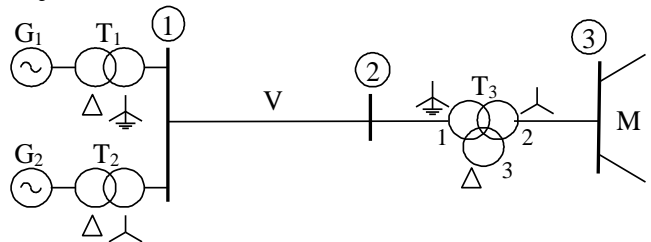
$$X_{iM2} = X_{dM2}; X_{oM2} = 2X_{dM2}$$

Zaokružiti odgovor:

- $I_k = (0,0628 - j1,997)$ kA.
- $I_k = (0,187 - j1,981)$ kA.
- $I_k = (0,174 - j1,909)$ kA.
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.

10. (15 poena) U mreži na slici na sabirnicama 2 desio se jednofazni kratki spoj sa zemljom. Odrediti moduo napona zvezdišta transformatora T_2 za vreme kvara.

Napomena: Napon na mestu kvara pre kvara je 1 r.j..

G_1 i G_2 : $x_{G1} = x_{G2} = 0,24$ r.j.

T_1 i T_2 : $x_{T1} = x_{T2} = 0,12$ r.j.

T_3 : $x_{12} = 0,06$ r.j.; $x_{13} = 0,08$ r.j.; $x_{23} = 0,04$ r.j.

Vod: $x_v = 0,1$ r.j.; $x_{v0} = 0,3$ r.j.

M: Mreža "∞" snage.

Zaokružiti odgovor:

- $U_{zv} = 0,234$ r.j..
- $U_{zv} = 0,363$ r.j..
- $U_{zv} = 0,35$ r.j..
- Nijedan od ponuđenih.
- Ne znam.